

Motion till riksdagen 2022/23:284

av **Hanna Westerén (S)**

Hållbar energiförsörjning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att säkra en långsiktigt hållbar elförsörjning i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att hela Sverige ska leva har varit en central del i den socialdemokratiskt ledda regeringens politik. En avgörande del för en rättvis och långsiktigt hållbar tillväxt i hela landet är en säker tillgång till hållbar energi. Det är viktigt för att antalet arbetstillfällen ska kunna öka och för att de investeringar som nu genomförs på landsbygden ska bära frukt. I juni 2017 beslutade regeringen att ge Energimyndigheten i uppdrag att inleda ett projekt för att göra Gotland till den första landsändan med ett helt förnybart energisystem, detta för att verka modellbildande för resten av landet. Detta är ett projekt som kommer att gynna Gotland, Sverige och klimatet.

För att de hållbara energikällorna ska kunna expandera krävs bland annat ett säkert elnät. Detta har aktualiserats på bland annat Gotland, som i dag tjänas av två elkabelförbindelser till fastlandet byggda 1983 och 1987. I närtid skulle anläggandet av en tredje elkabel inledas, vilket skulle möjliggöra att nya elproducenter skulle kunna anslutas och överföra energiöverskott i kraftnätet, särskilt de förnybara energikällor som skulle bidra till omställningen av energisystemet.

Skulle den nya förbindelsen inte byggas kommer nya anläggningar inte att kunna anslutas till elnätet. Detta skulle kraftigt påverka möjligheten att förlägga mer hållbar energiproduktion på Gotland och riskera arbetet med att göra Gotlands energisystem till det första helt förnybara i landet.

Svenska kraftnät fick i 2020 års regleringsbrev uppdraget att analysera leveranssäkerheten avseende elproduktionen i Sverige som helhet, inklusive en särskild bedömning av om Gotland har en trygg elförsörjning på kort och lång sikt. Utredningen och analysen visade att Gotland på längre sikt kommer att behöva ytterligare en förbindelse. Enligt Svenska kraftnät beror det till stor del på Cementas planer på att bli koldioxidneutrala

2030 samt på att en robust elförsörjning är viktig även ur ett totalförsvarsperspektiv. Ett flertal alternativ står till buds sett till det praktiska genomförandet. Regeringen har att välja bästa tillgängliga lösning för att säkra en långsiktigt hållbar energiförsörjning för Gotland.

Det är högst angeläget att Gotland har en trygg och säker elförsörjning. Lösningar bör tas fram bl.a. inom ramen för regeringens uppdrag om Gotland som pilot i omställningen till ett förnybart energisystem. Åtgärderna kommer att bidra till ökad försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet. Tänkbara hybridlösningar bör också inkluderas i det fortsatta arbetet med att säkra en långsiktigt hållbar gotländsk energiförsörjning.

Svenska kraftnät fick i början av juli i uppdrag av den socialdemokratiska regeringen att under hösten utreda förutsättningarna för en tredje elkabel till Gotland. En kontrollstation ska upprättas för hur en säker leverans av el ska genomföras. En tredje kabel är viktig för att klara av klimatomställningen och för att bygga ut den förnybara energin på Gotland, och därmed minska sårbarheten för de gotländska företagen och hushållen.

Regeringen bör ta särskild hänsyn till behovet av att säkra en långsiktigt hållbar gotländsk energiförsörjning i det fortsatta arbetet med omställningen av Sverige till världens första fossilfria välfärdsland.

Hanna Westerén (S)